

LA MAINADA

Elisari

— Aparta't, Quimet, que la mar sobreixirà!

Correu de LA MAINADA

(Tancat el dijous dia 25 d'agost)

Durant la setmana hem rebut, sol·licitant la seva publicació, endevinalles dels següents col·laboradors:

J. Forga Juglar; Manel Julià; S. Casadevall; Francesc Fabrè; J. Riopedre; P. Serra; D. Serra; Rafel García; Martí Ribalta; Baldomer Palau; Montserrat Rius; Annetta Rodríguez Pérez; Lluís Tierz; E. Vallribera; Francesc Barceló; Rosalina Barceló; Siseta Moré Bargeli; A. i R.; Vila i Cordonet; Maria Teresa T.; J. Gili; Fábregas i Barceló; Verdager i Homs; Pere Noria; F. Milà; Josep Oro; J. M. A. Roger; Ramón Albareda; Gatell; Blai Domínguez; P. Amat; Josep Anton Martín; Antònia Gabarró; Teresa Soubeyre; J. Tomás G.; Cotal i Fontseca; Jaume Bayerri; J. Serra; Néster; Agustí Antúnez; Eduard Cinca; J. Aparicio; M. Piniños; Josep Bosch; Pau Bertran; J. Miret; Josep M. Arisó; Josep Ferrer; J. Barea; P. Caballero; Trencà Closques i C.; Antoni Gándara; Juli Vert; Ll. Pagés i Pujol; Ricard Albert; J. Martí Píol; Joan Chambó; Maria Barceló; Ramón Barceló; Josep Combas; Josep Escayol; L. Navarro Costabella; Abel Vila. N'hi ha unes quantes més quals autors no anomenem perquè no han fet més que copiar-les del llegitim Bloc *Manic* (gran) de En Bonavía (Tapineria, 13).

De tots els treballs rebuts i quals autors esmentem més amunt, anirem triant els millors i publicant-los a mida que ens ho permeti l'espai, sense cap mena de compromís d'ordre ni de temps. Estem molt agraïts als que ens remetem endevinalles, però hem de dir-los que si estessin un any sense rebre'n cap més, en tindríem prou, amb les que tenim en cartera, per a un any de *Jardinet de passatemps*. Així, doncs, que no s'impacientin ningú, que tot anirà sortint de mica en mica, si Déu ho vol!

Altres treballs: Josep M. Arisó: Hem donat els records al teu cosí, i els ha agraït. — Jaume Vacher: El logogrif és massa enrevessat. Ara, a estudiar de valent! A veure si tens una nota tan brillant com nosaltres desitem! — Francesc Fabrè: Pel número de l'onze de setembre no admetem col·laboració. La xarada no ens agrada. — Francesc Miró: Hem acordat no publicar literatura *guerrera*. Fes altres coses. — Josep Guixà i Mateu: Anirà. — J. Noguera Soler: Té certa gràcia. Veurem si a algun dels nostres artistes li agrada. — Simó Serrano: Home, per telèfon no podem contestar les cartes! N'aprofitarem algun. — D. Serra: No fa per casa. — E. Valentí: Dibuixa força, i quan en sàpigues una mica més, envia coses! — Magí Miret: Realment, és un cas de prodigi. Som enemics de publicar coses que es refereixin a nosaltres mateixos, però en aquest cas, farem l'excepció. — Set nois i noies: No et creiem Ets un de sol, i gràcies. Pacència, paciència i paciència. T'hem demanat nosaltres que ens escrivissis? — Martí Ribalta: Pacència, paciència i paciència! El que ens envies avui, no va. — Titis: Quina llàstima que no hi hagi una mica més d'esportaneïtat! Queda encarcerat. En fi, veurem! — Jotem: No ens acaba de fer el pes. — Bartomeu Canals: De faltar-li el número, en l'exemplar que vostè poseeix, hem d'atribuir-ho a una falta de l'impremta. Quan es trobi en aquest cas, demani al venedor que l'hi canviï l'exemplar per un altre. Encara ningú s'havia queixat d'això, i és perquè aquest defecte no acostuma succeir. Gràcies de l'ofertament. — E. G. C.: La poesia, molt bonica! El demés no ens interessa. De totes maneres, si vostè un dia ve per aquí a parlar amb el nostre director (aquell amic a qui vostè saluda, potser arribin a un acord. — Josep Casas Ribera: Els versos s'haurien d'arranjar massa. Els xistos no són nous. — E. Vallribera: Aprofitarem l'acudit. — Tit-Perxam: No ens faci coses amb colors, quan no siguin per a anar a portada o a última plana. I els colors, no els pinti mai en el dibuix. Indiqui'ls al darrere, perquè sino el gravador crida. *Saludi a n'En Pla!* Digui-li que ens envii l'adreça, perquè poguem escriure-li

directament, i tornar-li un dibuix que pot arregar i quedar magnífic. Records a mossèn Lluís! — Griselda: Vol intentar una composició més senzilla? Als seus pens! — Alegre: N'aprofitarem un. — F. Milà: Estudia, menut. Amb el temps, faràs coses. — Pere Noria: Id. id. R. M. i A. Ll.: Ho aprofitarem canviant el xisto, que fa farum d'esser *pispat*. El conte no ens plau. — Joaquim Serra: Es molt defectuós de forma. — Melcior Ll. Segú: Es bonic, el conte. Una mica retocadet, quedarà molt bé. — F. Llobet Grau: Faci coses de més composició. No pot jutjar-se per un parell de cares. — J. Solé: D'on has tret l'anècdota del pagès? L'exemple anirà. — A. Tarrats Mayola: Rebut el treball destinat a Calendari. Gràcies. — Francesc Rafa Brosa: Fes coses que siguin pensades per tu. — J. Antoni Martín: Id., id. — Néster: Els dibuixos són preferibles de major tamany d'aquell en que s'han de publicar. I dibuixats en paper o cartolina de barba, encara millor. Els d'avui no m'agraden. R. Segarra: Molt bé! Preferim això a la «Musa Festiva». Anirà en una mica de tot. Segueixi. I dibuixos: Ah! Hem deixat fora de concurs aquella magnífica catedral! Era una llàstima, perquè hauria passat desaparecubada la seva valor. Pensi amb el Calendari. — R. Samsó: No val el copiar, nano! — S. A. C.: Idem, idem. — Jaume i Cortines: Idem, idem. — B. L. i A. C.: Idem, idem. — Lluís G. Constans: Ja ha rebut el què demanava: Nosaltres també. Gràcies. — J. Vilageliu: Anirà. — Lluís Mas: No. — Miquel Fernández: Tampoc. — Josep Pedrola: Tampoc. — Joan Mates: Tampoc. — Rodolf Tomás: Tampoc. — R. Mondragón: Sí. — Josep Llorens: Faci coses més senzilles. — Boyls: La guardarem per l'Almanac. — Marino Pallàs: És impossible contestar particularment coses referents a col·laboració. Si el seu treball no surt, és perquè encara no li toca el torn. Si li haguéssim promès una data determinada, i no haguéssim complert, podria titllar-nos d'informals, però ara, per què? Pacència, paciència i paciència! Són a centenars els que esperen tanta! — Pere Noria: No fa. — Joan Minguell: Tampoc. — Miquel Turu: No copiem, no copiem! — J. Marqués Mir: Un xic retocat, anirà. — P. Bosch: D'on has tret la «Cançoneta»? No copiem! No copiem! — Llorenç Gibert i Roig: Tens condicions que tu mateix i malmets, treballant tant! Fes menys coses, i les que facis llegeix-les, torna-les a llegir, corregeix-les, i envia-les quan n'estiguis content. I no t'oblidis d'estudiar! — Cotal i Fontseca: No copiem, no copiem! — J. Miret: Idem, idem. — E. García Benito: Idem, idem. — R. Sallés: Anirà un dibuix. — E. Valentí: Com podem evitar-ho? — T. Piñernat: Serà un altre dia. — Ferran F.: Idem, idem. — F. Sais: Idem, idem. — Crivillé: Idem, idem. — Joan B. Morató: Aplica't força, i amb el temps dibuixaràs tan bé com el senyor Coll. — Juli Vert: Vol escriure'ns concretant el seu projecte de relació entre mainadistes? El dibuix i el vers no m'agraden. — P. Alegre: Són molt vells, aquests acudits! — J. Vilarrúbia: Tot això és de l'incumbència del company Amades. Per què no fa coses que siguin fora de secció? — S. Castellnou: El conte no m'agrada prou. — M. Badia: Un altre dia serà. — R. Albert: N'anirà un. — Emili: No copiem, no copiem! — Blai Domínguez: És molt incorrecte de forma. Fes coses més senzilles. — M. Barceló: No m'agraden prou. — Josep Turan: No copiem, no copiem! Demés, a qui se li acut dibuixar en paper ratllat? — Joan Buira: Un xic retocadet anirà la seva graciosa rondalla. — L. Navarro Costabella: No podem aprofitar res de la seva remesa d'avui. En quant a l'Almanac, vostè ho ha dit: serà el millor! — Joaquim Huguet: Què vol fer-hi? Pítor pel culpable, que no deu dormir tranquil. — Teresa Miró: Tot és dintre la cartera, que fa ja tan embulm com la del president del Consell de Ministres. — Rafel Tasis Marca: El sonet ja no està tan bé com altres coses que tenim seves. — Francesc Moragas: Oi que enviaràs altres coses? Aquestes d'avui, no m'agraden prou. — Antoni Gándara: Cada cosa ha d'anar en paper distint. Penseu-hi.

I deixeu-me respirar!

EL GUIA JOAN

No passa dia sense que el fet es renovi. Temps darrera temps, els qui exploten la sensibilitat malaltissa dels infants, els ofereixen pel·lícules i publicacions d'aquestes que en diuen «sensacionals» i que no són res més que un seguit de mals exemples, amb els quals les intel·ligències infantils es pertorben i s'exalten. I així veiem massa sovint, per carrers i places, colles de nois que, abandonant els esbarjos clàssics i honestos amb que ens havíem entretingut els que avui ja som homes, i que ho féiem seguint l'exemple dels que ens havien precedit, s'entreguen a «jocs» on es reflexa la malsana educació adquirida amb les pel·lícules i els quaderns sensacionals.

Amb els «jocs» d'ara, els nens no hi riuen. I a un nen que no rigui, vigileu-lo! Es tapen la cara amb el mocador, empunyen pistoles de fusta, els «policies» duen cordills i lliguen als «malfactors», els més destres «tiren el naç» al coll dels «perseguits» i totes les males arts apreses en la lectura o davant de la pel·lícula, són tornades acció en mig del carrer.

S'els que deuriem fer-ho no ho fan, cal que tots aquells qui estimen la mainada s'empenyguin pel seu compte la tasca de redimir-los d'aquest mal vici que no els pot conduir a res de bo. Tots vosaltres, llegidors nostres, heu de convèncer als vostres amiguets que la vida té aspectes molt més

agradables que els que es podrien deduir d'això de robar, occidir, matar.

Cal enfortir-nos l'esperit amb la visió de coses que ens siguin profitoses per a fer cara a les dificultats de la vida, d'una manera noble i honrada... Convinceu-los, als esgarriats, que un mal llibre o una mala pel·lícula és el verí que més ràpidament colpeja una ànima. I que l'esperit gaudirà més, així que s'hi afició, amb la visió d'una obra d'art, per exemple, que amb tota una sèrie estúpida de quinze episodis o una novel·la embrutidora de cent trenta quaderns...

Els que us emprengueu aquest noble apostolat, fareu obra positiva d'amor al pròxim i tindreu motius per enorgullir-vos d'ésser dels triats.

EL GUIA JOAN

El que ens conta l'avi

EL NOI OCELLET

UNA vegada un home vidu que tenia un fill, es va casar amb una vídua que tenia una filla, i succeí que si bé el padrastrre s'estimava molt a la filla de la seva muller, en canvi la mare de la noia no s'estimava gens al seu fillastre, amb tot i que era molt bon noi, creient i bon minyó. Sempre li donava mals tractes i li pegava i el feia treballar més del què podia.

Com que eren molt pobres i a penes amb el que guanyaven en tenien prou per a viure i poder menjar, un dia la madrastra, veient que no tenia res per a fer el dinar, ella que sí, mata el noi i el cou i quan va ésser l'hora de portar el menjar al seu marit, crida la seva filla i li diu:

— Taneta, té; vés a portar el dinar al pare — i li va entregar la carn del noieta que ella havia mort.

La noieta se'n va anar com cada dia a portar el dinar, però molt trista i plorant, perquè no l'acompanyava el noi, com feia sempre, puix s'estimaven com si fossin germanets.

Vet aquí que quan va ésser un tros lluny, va trobar pel camí una velleta que va dir-li:

— Taneta, bona Taneta, on vas?

— A portar el dinar al pare.

— Taneta, bona Taneta, i per què plores?

— Perquè no m'acompanya el meu germanet, com cada dia, i no sé on se n'haurà anat que no l'he vist d'en tot avui.

— Taneta, bona Taneta, no ploris més, que si fas el què et diré, ja tornaràs a veure'l.

— Prou, prou que ho faré.

— Doncs, mira; de la carn que menjarà el teu pare, procura recollir-ne tots els ossets, i porta-me'ls, que te'n faré una cosa. Ho faràs?

— Prou, prou que els portaré.

Ho va fer així, tal com li havia dit la velleta; mentre el seu padrastrre anava menjant, ella vingia recollir els ossets, que no n'hi faltés cap, i en haver acabat, corrents els va anar a portar a la velleta tal com li havia promès.

La velleta, així que els va tenir reunits

tots, ella que sí que va fer un ocellet i tot seguit el deixà anar. L'ocellet va fugir volant, i, vola que volaràs, que ningú el podia atrapar, fins que a l'últim se'n va anar a parar a un lloc on estaven comptant molts de diners. En ésser-hi, l'ocellet, quina en va fer? Es va posar a cantar, dient:

— La madrastra m'ha matat,
el pare se m'ha menjat
i la Taneta m'ha plorat.

— I ara, heu sentit — exclamen tots admirats — quina cançó canta aquest ocellet?

Varen parar de comptar diners, posant-se a escoltar per a sentir-lo altra vegada, però ell que els diu:

— Si em doneu diners, us la tornaré a cantar; si no, no.

— Té, aquí els tens, veiam — varen contestar, per a provar-lo i veure si fóra veritat.

— Poseu-me'ls sota l'aleta — va dir.

Així ho varen fer; els hi posen, i ell torna a cantar la cançó, fugint volant cap a un altre indret on estaven fent un vestit molt rebonic. Ell que en ésser-hi, es posa a cantar; diu:

— La madrastra m'ha matat,
el pare se m'ha menjat
i la Taneta m'ha plorat.

— Ai! ai! què diu aquest ocellet?

— Torna a cantar, que ho sentirem!

— Doneu-me aquest vestit, i us ho tornaré a dir.

— Veiam, provem-ho. ¿On vols que te'l posem?

— A sobre la cua.

Li posen, ho torna a dir i fuig de seguida, vola que volaràs, cap a un molí fariner, i així que va arribar-hi es posa a cantar com les altres vegades:

— La madrastra m'ha matat,
el pare se m'ha menjat
i la Taneta m'ha plorat.

— Quina estranyesa! ¿Heu sentit com canta aquest ocellet? Torna-hi, que t'escoltarem.

— Si em porteu la mola aquí a dalt de la teulada, us la tornaré a cantar.

— Desseguida té li portem.

Com de fet, agafen la mola, que era de pedra i pesava molt i la pugen al damunt de la teulada.

— Té, aquí la tens.

Vet aquí que mentres li estaven posant, torna a cantar la cançó, i en aquell moment s'escau que passava el seu pare, que va quedar tot bocabadat en sentir-lo; tant, que no se'n sabia avenir, però l'estranyesa més grossa per a ell fou quan l'ocellet li va tirar la bossa tota plena de diners.

Ja us podeu pensar l'alegria que va tenir, quan se'n va tornar corrents cap a casa, on

Veniu a veure l'ocellet que parla i tira coses!

Però la seva mare, com era tant d'aquella manera malcarada, no se la volia creure, però quan va veure el vestit de la Taneta, i els diners que portava el seu home, es va convèncer. Ella que se n'hi va desseguida a veure què arriplegaria, però l'ocellet quan la va veure venir no va cantar pas, sinó que esperà que hi fós ben aprop i quan va ésser-hi, li va tirar la roda de molí al damunt, que la va esclafar tota, que ni temps va tenir per poder dir «Jesús».

Llavors l'ocellet, quan va veure que ja

hi va trobar la Taneta, i li va explicar que havia vist un ocellat que cantava una cançó molt bonica i tirava diners. Ella apenes si el va deixar acabar d'explicar, que ja s'havia escapat corrents cap allí on li deia el seu padastre que havia trobat l'ocellet.

Així que la va veure venir, l'ocellet torna a cantar la mateixa cançó i li tira el vestit. Manoi! La Taneta, quan va veure aquell vestit tant bonic i rebufo, no sabia el què li passava de tant contenta com va quedar, pensant lo mudada que aniria en portar-lo; de manera, que va fugir corrents cap a casa, cridant:

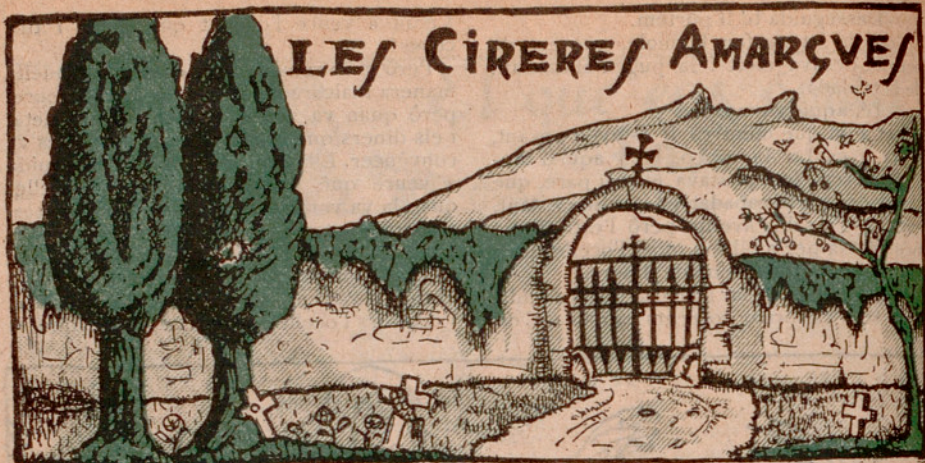
— Mare, mare; veniu, correu, cuiteu!

era morta, fugí de seguit volant cap a casa seva, on hi va trobar el seu pare i la Taneta que esperaven a veure què portaria la seva mare, però l'ocellet en arribar-hi es va tornar noi altra vegada i explicà tot el succeït.

Com que la madrastra ja era morta i tenien força diners, vetaquí que van viure sempre més molt feliços tots els anys de la seva vida, que res els va faltar mentre van viure.

I jo me'n vaig amb un bocinet de formatge, i els gatets, «meu, meu», pel camí, me l'atrapen i no me'n deixen ni un bocí.

AURELI CAPMANY

JOSEPH M. FLIX

A Riteta Buxó i Domènech

AL fossaret de Caixàs, i arrecerat vora la tanca humil que donava al camí, hi havia; per temps, un cirerer d'ampla brancada.

No li plantà ningú. L'enterramorts, que era molt vell, el vegé néixer, i el protegí en la creixença amb la especulació de les ofrenes de cireres que en podria collir, temps a venir.

Els xiprers revellits del clos sagrat sentien enuig de la clara companyia del bell arbre. Ells eren vells i derrotats pels llamps i les anyades, i el cirerer totjust neixia als goigs de la vida; ells tenien una ombra foscant i unes escorses rugoses i tristes, i el cirerer es cobria amb un vestit de fulles tendres, joguineres, i la seva escorsa era llisa, colorida i tersa com la pell rubicunda d'un donzell...

Els ocells més cantadors i de pintades vestes es breçolaven en els tanyes juvenils del cirerer, al bo del dia: pinçans escotorits, amb el pit ornat amb la sang de les roses; cadeneres gentils, amb les ales tenyides del groc de les ginestes boscanes; pardals eixeribits, vestits de burell clar, com els ocells de l'aventura dels pelegrinatges...

En l'ombra tupida dels xiprers, tan sols s'hi enfunyaven, en la nit, la xuta vigilant i el mussol d'estúpida mirada...

Vingué el temps de les ofrenes, i el cirerer es guarní, per primera vegada, d'un deliciós esplet de cireres rodones, pintades de carmí...

Els ocells festejaren llavors, i amb més tendresa cada dia, l'arbret gentil. Posaven suaument en ses brancades tendres, i pica-

ven amb el bec enllaminat les carns rosades de les cireretes dels penjois, amb un aire de carícia...

Llavors els xiprers senils sentiren muntar escorsa amunt un agre sorgent d'enveja... I es cobriren del fruit verdellós de ses boletes cendroses i amargues, com en emulació...

Però els ocells galantejaven el cirerer, i l'omplien amb les gràcies del seu vol festós i amb el doll perlejant de ses cantades de plata... I ell els donava la carn i la mel dels seus fruits, i l'ombreta — cau de molces tendres — de ses fulles joguineres, i el perfum abundós que esbarriava la seva joventut...

L'enterramorts sotjava de molts dies el fruit del cirerer. Deixava que els sols i les diades l'anessin emmelant de mica en mica per a delitar-se'n ell.

Un dia el vegé tan a punt d'ésser collit, que l'abastà de la brancada i se l'emportà a la seva llar, cobdiciós...

El cirerer gentil plorà, per cada una de les seves ferides, una aigua llecorosa que gotellà sobre els fossars...

Els ocells feren un plant seguit en la brancada... Hi eren tots, els aimadors cantaires: pardals eixeribits, vestits de burell clar; cadeneres gentils, amb les ales tenyides del groc de les ginestes boscanes; pinçans escotorits, amb el pit ornat amb la sang de les roses...

...I tots begueren de l'aigua llecorosa que plorava el cirerer per cada una de les seves ferides...

L'enterraments fou punit en la seva cobdícia.

A l'hora de la berena prengué una rica ambosta de cireres per a menjarles, tot reposant-se de la feina, en el portal de la llar.

I en tastar el fruit, es dibuixà en la seva cara una ganyota de desplaença...

La muller, que l'albirà, li digué amb un mig-riure:

— Que verdegem encara?...

I ell li allargà un penjoi d'encesa color, i ambdós hi trobaren una idèntica savoria de fossar, un copiós sabor de terra grassa, una sentor de cendres, un regust torbador de cementiri...

Lluís G. PLA, *proe.*

(Il. de Josep Me Pla)

(Els «novells», col·laboradors de LA MAINADA)

EL NOI LLAMINER

Música del mestre Mayral

I

*M'agrada la nata,
m'agrada el mató,
més, aïl que la crema
la trobo millò!
D'això ve que em diuen
el llamineret;
bè prou que puc ser-ho,
sent tant petitet!*

*Que riguin!... que diguin
que soc llaminer!...
Que diguin!... que riguin
els nois del carrer!*

II

*El pa molt m'agrada
sucat amb la mel,
que és tal com se'l mengen
els àngels del cel!
El bon xocolata
m'agrada desfet
i plena de sucre
m'agrada la llet.*

*Que riguin!... que diguin
que soc llaminer!...
Que diguin, que riguin
els nois del carrer!*

LA NOSTRA NAU

*La lluna plateja la mar,
l'onada s'estrella a la platja
i espera ansiosa la llar
que arribi la nau de viatge.*

*Espera la nau, que ja ve
com ombra que creix silenciosa,
lliscant amb fantàstic va-i-ve
per sobre la mar escumosa.*

*El vent és de proa temps ha,
la nau embestint-lo fa via
i a la terra per fi tocarà.
Oidà! som a punt del dia.*

ENRIC BORRULL
del Pomell «Ones Literàries»

PLENILUNI

*En l'hora que el sol cau i mor el dia,
apunta per Orient un munt de foc
que creix per entre els pins a poc a poc.
S'encén la serra i es destria
el verd dels pins amb la rojor, tot d'una;
i com una hòstia encesa, lentament,
reprèn el seu camí pel firmament
la lluna.*

Sabadell

S. SABATER OLIVER

CANÇÓ D'INFANTS

(Glosa)

*Fa sol i plou,
les bruixes es pentinen;
fa sol i plou
i el vent tot ho remou.*

*Fuig un ocell
tot espolsant les ales;
fuig un ocell
que el sol el fa més bell.*

*Fa sol i plou
i tot es renouella;
fa sol i plou
i tot sembla més nou.*

JOAN MARTÍ I APARICI

Març de 1920.

CAMIL GEIS

DE MAL ACONTENTAR

— El meu papà ja me'n volia comprar una de patinètte, però què vols que et digui?...
 Prefereixo un automòbil!

FULLS DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA

L'ART RUPESTRE

L'art és un sentiment tan profund dins l'ànima humana, que el veiem manifestar-se ja en els més reculats temps de la prehistòria. En l'època paleolítica, o sia la de la pedra tallada, quan els homes feien les eines principals de sílex (pedra foguera) apareixen ja pintures i gravats, especialment les pintures damunt les roques. Art rupestre, vol dir, en efecte, art fet en la roca.

Dins les cavernes, o bé en roques exteriors, han estat descobertes modernament interessantíssimes pintures de l'home primitiu. Es curiós l'esmentar la manera com

Fig. 1

aquest art, vell de milers de segles, fou descobert.

El descobrí una nena. Era aquesta una filla d'En Marcell de Sautuola, home que sentia gran vocació per l'estudi de la prehistòria i que es dedicava a l'exploració de les coves de la comarca de Santander.

L'any 1878, anant a visitar la cova d'Altamira va endur-se amb ell la nena, de pocs anys d'edat. I mentre Sautuola escorcollava la cova, la nena, quieta en el seu lloc, va adonar-se que al sostre de roca hi havia unes pintures, i com esporuguida va ensenyar-les al seu pare. Es tractava de les imatges d'una cèrvola i d'altres animals, pintades a la volta de la cova.

En Sautuola dedicà després la seva vida a l'estudi de la cova d'Altamira. Va poder-se convèncer que aquelles pintures, gravats murals i semiescultures, eren obra dels homes troglodites, o sien els que habitaven a les cavernes. Però els savis d'aleshores no donaren crèdit al descobriment i als estudis d'En Sautuola. Els uns

se'n reien, els altres atribuïen les pintures a qualsevol caçador o excursionista dels temps moderns. Però anys després, quan En Sautuola ja havia mort, varen ésser descoberts gravats i pintures semblants al Migdia de França. Els descobriments anaren succeint-se, en forma que no deixaven lloc a dubtes sobre llur autenticitat; i aviat l'existència del primitiu art rupestre va ésser admesa i consagrada per la ciència prehistòrica.

Avui l'estudi de l'art rupestre constitueix un dels més atractius i interessants capítols de la prehistòria.

Per ara, es coneixen dues zones amb art rupestre. La primera és la formada pel migdia de França i el nord d'Espanya, on aqueixes pintures apareixen dins coves fonses. La segona zona és la de la part oriental peninsular, dins la qual està com-

Fig. 2

Fig. 3

presa Catalunya, i on l'art rupestre apareix en roques exteriors o en coves poc profundes. Són famoses i tenen una gran vàlua prehistòrica les pintures de Cogul, cap a la banda de Lleyda, descobertes fa uns quinze anys.

L'art rupestre presenta un període de florida en el qual apareixen belles pintures, sobretot representant animals: el cèrvol, el bou, el cavall, la cabra, etc. Després ve un període de decaïment en què els dibuixos semblen línies traçades per nois.

Com a mostra de l'art rupestre, reproduïm en aquestes planes uns cèrvols de la *Cueva de la Vieja*, d'Alpera (fig. 1), i uns arquers de prop del Barranc dels Gascons, al terme de Cretes (Baix Aragó), terra de llengua catalana (fig. 2). Reproduïm també un tros de les pintures de Cogul, representant la caça d'un cèrvol (fig. 3), fragment que s'atribueix a l'època del decaïment de l'art damunt les roques.

A. ROVIRA I VIRGILI

TERCER CONCURS DE LA MAINADA

¿COM ESMERÇARIES CENT PESSETES EN SET DIES?

(Vegin-se les condicions en els números 1, 2 i 3)

84. De les 100 pessetes en donaria 60 per als pobres austriacs, i 40 per als pobres de la nostra terra.

M. PALET MARTÍ

VAIA UN CONSOL!

— En el nostre poblat ja hi pot entrar ben tranquil, ja. Això de la civilització ja és per a nosaltres un fet!
— Així ho heu de fer, homes!
— Abans ens menjàvem els blancs crus, però ara ens els mengem en *flicadó*!

85. Em compraria llibres de la Història de Catalunya, i el que em sobrés ho posaria a la «Caixa d'Estalvis», per a més tard comprar-me una impremta.

ANTONI MASDEU

86. En donaria cinquanta als pares, vint-i-cinc en obres bones, i les altres vint-i-cinc amb llibres de lectura catalana.

F. MILÀ

87. Faria distribució en Centres que estimin a Catalunya, per a propagar la nostra preuada Dança Catalana, o sigui la Sardana.

LLORENÇ GIBERT I ROIG

88. En daria cinquanta als meus pares, vint-i-cinc als pobres i vint-i-cinc per a llibres de bona lectura.

JOAQUIM ASENCIO MARTÍNEZ

89. Donaria al col·legi les que es necessitessin, per a que m'ensenyessin força de català, i les restants a la «Caixa d'Estalvis».

ISIDRE CANALETA I PORTA
14 anys

90. De les 100 pessetes en donaria 50 per a la obra de la Santa Infància, i les restants per a la divulgació de l'ensenyança catalana.

ANTON MARTÍ

91. Destinaria 30 pessetes a un equip de futbol, 20 a almoines i el restant en llibres d'Història de Catalunya.

Lleyda
VENTURA VILALTA
13 anys

92. Em compraria la Història de Catalunya per a un cop llegida, poder-la explicar al meus companys, i el restant ho donaria a un Pomell de Joventut.

E. MARGARIT I COLOMINAS

93. Compraria els millors llibres que instrueixen a la persona; un d'ells fóra la Gramàtica Catalana.

S. Tuset

94. Esmerçaria les 100 pessetes donant-les a «l'Associació de l'Ensenyança catalana».

M. ORTIGUEBA

95. Trenta en 'obsequi al papà; 15 en dir misses per a la mamà (a. C. s.) Em subscriuria a LA MAINADA per dos anys; les restants als pobres.

DOLORS TORRES PARDO I MARCET

96. En donaria 20 per als pobres, 50 a un Assil, 20 a la Casa de Caritat, i 10 per a llibres.

AMPAR Blesa

97. Esmerçaria 50 pessetes en Gramàtica i llibres catalans, 25 per a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana i 25 més per als infants famolencs d'Europa.

F. AGUILÓ

98. Les 100 pessetes les esmerçaria de la següent manera: 7'50 per la subscripció d'un any a LA MAINADA, i les demés per a comprar una màquina fotogràfica.

FRANCESC PEIRO

99. N'emplearia 60 per als meus bons pares, 20 per llibres d'història i les restants fent almoines als necessitats.

MERCÈ VIRGILI
12 anys

100. En donaria 50 als meus pares, 25 als pobres i 25 per a un vestit.

ANTÒNIA SALAT

101. Si no en set dies, m'ajudarien en els meus estalvis per a comprar-me una cama de goma, ja que la meua em falta, per desgràcia.

RICARD SANCHE

El noi alt. — Jo em dic Quim Gras.

El noi baix. — Doncs jo em dic Pau Prim!

102. En destinaria 50 a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, 25 a almoines i 25 a l'hospital dels nens.

ANTONI GAREU

103. Per als pobres, 15; Per a la «Caixa d'Estalvis» entre els meus germans, ma cuina i jo, el restant.

ANFÓS SERRA BALDÉ
11 anys

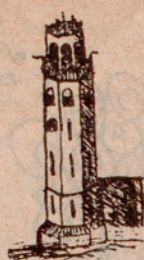
11 SETEMBRE 1714

El número vinent de LA MAINADA serà extraordinari, anant dedicat tot ell a commemorar la data de la pèrdua de les llibertats de Catalunya. Constituirà el text un historial complet, amb infinitat de dades desconegudes fins avui, dels esdeveniments ocorreguts aquell dia pels carrers de la nostra ciutat. Poesies, il·lustrades, dels millors poetes de Catalunya. Multitud de gravats. Planes en colors. Auca del 11 de Setembre (primera de la sèrie de LA MAINADA). 30 cèntims

Els subscriptors el rebran sense augment de preu.

111. Puríssima
Concepció, de
Sabadell
(JOAN RIBÉ)

112. Antiga Seu,
Lleida
(RAMON PIÑOL)
12 anys

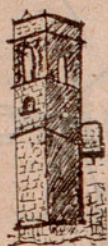

113. Hospital,
Mataró
(J. MACH)

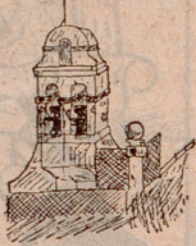
I Concurs de LA MAINADA

ELS CAMPANARS DE CATALUNYA

(Vegeu-se les condicions assenyalades per a poder optar en aquest Concurs, en els números 1, 2 i 3 de LA MAINADA)

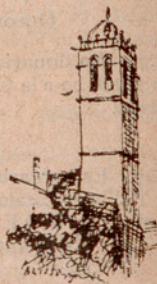
114. Monestir de Santes
Creus
(PIJAR FUENTES)
8 anys

115. Josepets, Bar-
celona
(JOAN VACHER PALLS)

116. Santa Maria, de
Cornellà
(CELESTÍ ALVAREZ)

117. Santa Coloma de
Queralt
(M. ALTISER I BALMAS)

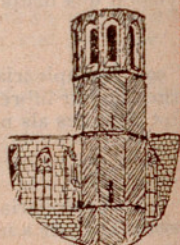
118. Santa Maria, Vi-
lafraanca Penedès
(LUIS FELIU)
13 anys

119. Església Nova,
de Santa Coloma
de Gramenet
(J. MASERAT)

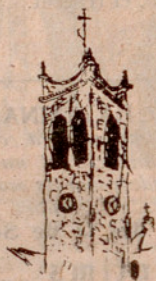
120. Catedral de Tarrag-
ona
(PERE FARRÉS)

121. Pedralbes
(DOMÈNEC IOLÉSIAS)

122. Vilarrodonà
(J. CAMP)

123. Rubí
(A. R. G.)

124. Mollerussa
(MARIA RIUS)

125. La Seu, de Bar-
celona
(J. POISSA)

ELS GRANS HOMES DE CATALUNYA

ENRIC PRAT DE LA RIBA

EL dia 1.^r d'agost d'enguany s'acompliren quatre anys de la mort de N'Enric Prat de la Riba, primer President de la Mancomunitat Catalana; com si diguéssim, el successor del Cap de la Generalitat de Catalunya que, abolida fa més de dues centúries, ressegueix entre nosaltres com a embrió de la unitat catalana restablerta.

Mentre visqué En Prat de la Riba, fou objecte de la discussió dels polítics i dels definidors de la tàctica nacionalista. Un cop mort, el seu nom i la seva obra figuren com a astre esplendent, de primera magnitud, en el cel de la nostra pàtria renixent.

Amb el prestigi del seu nom podia llençar el poble, en moment oportú, a la revolta; però, home serè i de càlcul, temé el pervindre de les revolucions victorioses sense reserves ni pla de governament. Tenia, a més, del poble de Catalunya, el concepte de que no havia d'arriscar-se a proves cruentes, mentre no enfortís la seva personalitat i no s'ensinistrés en l'exercici del propi govern i en l'enriquiment de la seva cul-

tura i descoberta de les deus de prosperitat.

Home mesurat, a qui l'entusiasme de mirallets i focs d'artifici no podien afegir ja cap estímul a la seva ànima ardenta i convençuda, es prengué com a màxima la dita de: «Vesteix-me poc a poc, que vaig de pressa». Si no tenia raó, no hi ha hagut cap acte que demostrés la seva equivocació.

No es deixà endur per cap vanitat i no assolí altre lloc públic que el de diputat provincial, qual càrrec ennoblí i enlairà de faiso que no cal ponderar. Tenia la intenció, avalorada amb obres, de no deixar passar cap dia sense fer quelcom de pràctic i de profitós per Catalunya. A la xerrameca xorca, empeltada malhauradament al nostre caràcter, hi oposà l'austeritat tradicional catalana. Fou definidor, guidor i propulsor. Si algunes de les seves obres són desnaturalitzades o desviades, no serà pas per la seva culpa.

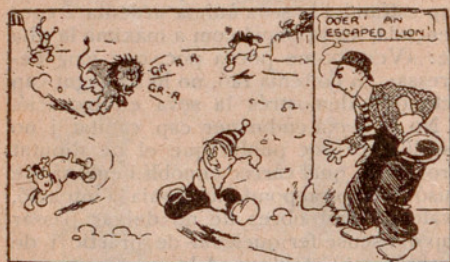
Nasqué a Castelltorsol el mes de Novembre de 1870. Des de jovenet prengué un lloc sobressortint, en la premsa i en la tribuna, en la defensa dels ideals patriòtics. Presidí el «Centre Escolar Catalanista», fou secretari de la «Unió Catalanista» i director de *La Veu de Catalunya*. Desesperant de poder constituir un bloc integralment nacionalista, com el d'ara d'Irlanda, treballà a la quietat per a fer evolucionar al nacionalisme, pas a pas, les colles polítiques, de manera que desnaturalitzant-se i esmicolant-se les velles banderes centralistes, s'eixopluguessin sota la bandera barrada de les reivindicacions i inquietuds catalanes. Publicà la tan popular *Doctrina Catalanista*, que tantes tempestes ha produït, solament comparables a la munió d'addictes a la causa nacionalista que conquerí, i amb el llibret *La Nacionalitat Catalana* sintetitzà en forma definitiva i perfecta les aspiracions de Catalunya. Dignificà la Diputació de Barcelona; fou el ferment i inici de la Mancomunitat; fundà l'Institut d'Estudis Catalans i la Biblioteca de Catalunya, com tantes i tantes altres institucions de cultura. Morí a Castelltorsol, la seva vila nadiua, als 47 anys, en la data més amunt esmentada de 1.^r d'agost de 1917. El seu enterrament fou apoteòsic, digne d'un rei.

FRANCESC CURET

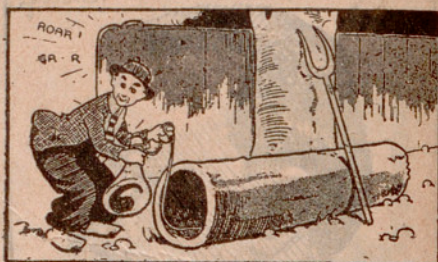

Allò que fa riure els altres nois

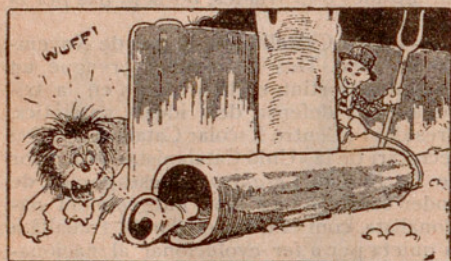
LA CAÇA DEL LLEÓ EN PLE POBLAT

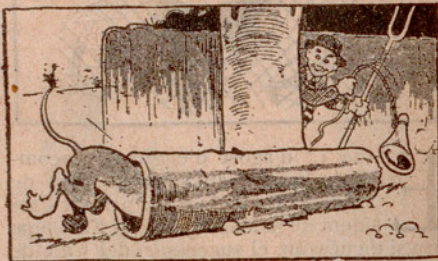
1. Fugiu tots! Cames ajudeu-me! Del Circ Equestre s'ha escapat un dels lleons més ferotges de la col·lecció de Mr. Katakruk.

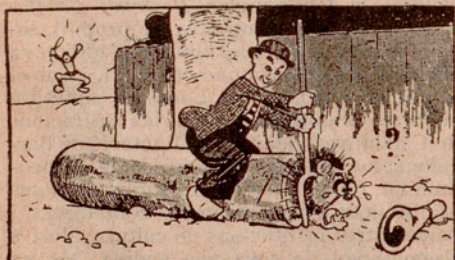
2. Però en Larry, que venia de comprar un superò pernil per a obsequiar a la seva padrina, té una idea sotpada, genial com totes les seves.

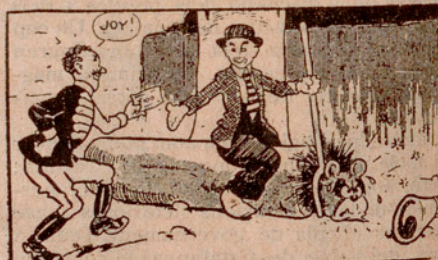
3. El lleó no s'ha escapat sense més ni més. S'ha escapat perquè tenia gana. I davant d'aquell pernil magnífic, s'hi tira de cap...

4. De cap a aquella soca d'arbre, buida de dintre, com un tub, per la qual el pernil passa, mateix que una exhalació.

5. A la sortida del qual l'esperava, amb una forca, com un heroi, en Larry, que va deixar clavada la fera a cinc dits del cobdiciat pernil.

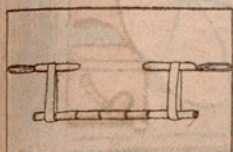
6. Acció que valgué al simpàtic Larry un premi de cent dòlars de Mr. Katakruk, ensems que l'admiració de tot el poble, salvat d'una hecatombe.

(De Film Fun)

JARDINET DE PASSATEMPS

DE QUINA MANERA ES TRENCA
PRIMER UNA CANYA QUE EL PAPER

Agafeu una canya — pot servir molt bé
un mànec d'escombra —, sostenint-la mit-

jançant dues
anells de paper
que poden fer
penjar del tall
de dos ganivets.
Donant un cop
sec amb un bastó
damunt la canya,
aquesta es trenca, sense que el paper
s'hagi estripat ni sigui tallat pels ganivets.

ENDEVINALLES

J E R O G L I F I C

per GALOFRÉ, MUNNÉ S. EN C.

Carta	{	re	}	Mediterrani
		mi		
		fa		
		sol		
		la		
		si		

TARGETA, per CRISTINA SERIOLS I RIU

Onofre Illa Set

Combinar aquestes lletres de manera que domin el
nom d'una notable entitat choral de Catalunya.

JEROGLÍFIC COMPRIMIT

per FRANCESC DE TOST DOMÈNEC

A
MAL
MAL
REMEI
REMEI

CONVERSA, per JOSEP MARIA LLADÓ

— Martí, anem a buscar...
— A qui?
— Prou que t'ho he dit!

**Els deu primers endevinares que
enviïn totes les solucions exactes,
seran premiats amb llibres.**

**Solucions a les endevinalles
del número anterior**

A la conversa: Biel.

Al jeroglífic: Per sobres un paperer.

A la xarada: Coloma.

Al rombo: P — Coll — Pollet — Llet — T.

A la fuga de vocals:

Si voleu riure un bon xic,
compreu-me cada setmana;
sóc barato i divertit,
tinc per títol LA MAINADA.

Al jeroglífic comprimit: Tots els extrems són dolents.

Al logogrif numéric: Figueras.

A l'ambidextre: Cor-Roc.

Els eixerits endevinares

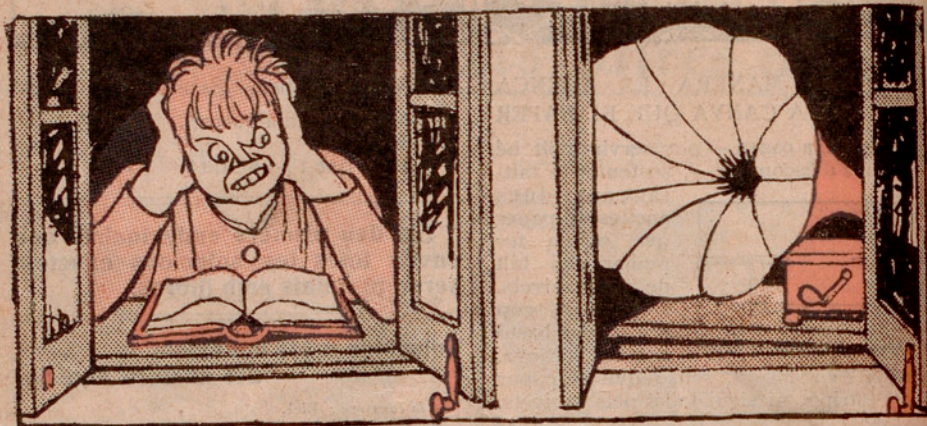
Alguns endevinares es queixen, i no deixen
de tenir certa raó, de que es dispensi el mateix
honor als que tenen la trassa d'endevinar
tres, quatre o cinc endevinalles, que als que
només n'endevinen una. Com que fer-ne una
classificació resultaria per a nosaltres un tre-
ball pesadíssim — no sabem de cap periòdic
de Catalunya que hagi rebut, en els tres pri-
mers mesos de la seva publicació, la quantitat
enorme de cartes que nosaltres duem rebudes
— hem decidit des d'ara **no publicar més
que el nom dels que enviïn TOTES les
solucions exactes.**

Ja sabem que això produirà un cert dis-
gust entre els que des d'ara no es veuran el
seu nom imprès en les nostres planes, però en
canvi el nostre determini farà que el seu en-
giny es desperti més per tal d'aconseguir po-
der posar-se al costat dels que són prou llestos
per a trobar totes les solucions.

Han endevinat totes les endevinalles del **número 11**,
els següents minyons i minyones: Emili García Benito.
— Germans Planells. — Josep Ferrer. — Nora Guarro. —
Frederich Steegmann. — Josep Barca. — Germanes Rius
i Gelabert. Tots ells poden passar a recollir els premis
oferts.

A. Artís, imp. — Vich, 16 : Tel. 1471 G. : Barcelona

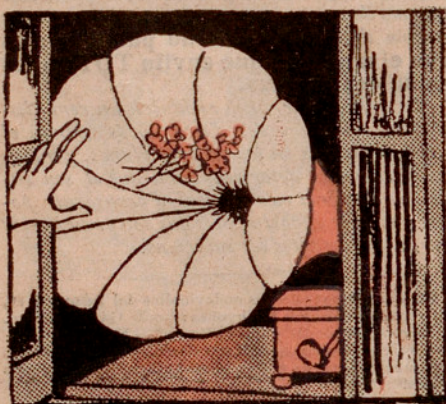
DE COM ELS GRAMOFONS SÓN DE LA FAMÍLIA DELS LLOROS...

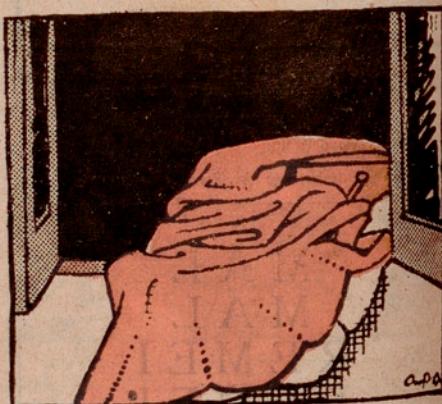
En Jaumet no pot estudiar perquè el gramfon del veí l'hi priva, durant tot el dia, amb els seus cants.

De sobte, En Jaumet té una idea per a fer callar el gramfon. Ell que sí, que ...

suposant aquesta bèstia de la mateixa família que els lloritos, pren un grapat de julivert ...

... i va i el llença a la gola del cridaire, deixant-lo, efectivament, sense paraula.